

Oznaka poročila: ARRS-RPROJ-ZP-2013/30

ZAKLJUČNO POROČILO RAZISKOVALNEGA PROJEKTA

A. PODATKI O RAZISKOVALNEM PROJEKTU

1. Osnovni podatki o raziskovalnem projektu

Šifra projekta	J5-2227
Naslov projekta	Vpliv lastništva in participacije zaposlenih v kapitalu, dobičku ter v upravljanju podjetij na ekonomske rezultate podjetij v državah bivše Jugoslavije
Vodja projekta	2413 Janez Prašnikar
Tip projekta	J Temeljni projekt
Obseg raziskovalnih ur	5310
Cenovni razred	A
Trajanje projekta	05.2009 - 04.2012
Nosilna raziskovalna organizacija	584 Univerza v Ljubljani, Ekonomska fakulteta
Raziskovalne organizacije - soizvajalke	
Raziskovalno področje po šifrantu ARRS	5 DRUŽBOSLOVJE 5.02 Ekonomija 5.02.01 Ekonomske vede
Družbeno-ekonomski cilj	13.05 Družbene vede - RiR financiran iz drugih virov (ne iz SUF)

2. Raziskovalno področje po šifrantu FOS¹

Šifra	5.02
- Veda	5 Družbene vede
- Področje	5.02 Ekonomija in poslovne vede

B. REZULTATI IN DOSEŽKI RAZISKOVALNEGA PROJEKTA

3. Povzetek raziskovalnega projekta²

SLO

Na podlagi empiričnih baz podatkov o delovanju podjetij pred in po krizi, zbranih iz baze Amadeus, s pomočjo članov raziskovalnega omrežja in z anketiranjem podjetij, analiziramo delovanje podjetij v državah nekdanje Jugoslavije pred in po nastanku krize. V raziskavi

upoštevamo lastninsko preobrazbo družbenih podjetij, nastajanje novih podjetij in tuje lastniška podjetja, nastala na podlagi direktnih tujih naložb ali s prevzemanjem podjetij. Temeljne rezultate projekta je mogoče zaokrožiti v naslednjih točkah:

- jugoslovanski samoupravni sistem z decentraliziranimi odločitvami je omogočil managerjem več svobode pri vodenju podjetij. Vendar je privatizacija povzročila izginotje večjega števila podjetij, kakor tudi prisvajanje premoženja. Izginotje večjega števila podjetij in prisvajanje po masovni privatizaciji sta se dogajala v obdobju rasti gospodarstva. Oba procesa pa sta med seboj povezana. V Sloveniji je do pospešenega procesa spreminjanja lastništva podjetij z managerskimi odkupi prišlo v času pred krizo;
- Podatki potrjujejo da se v obdobju po izvedeni lastniški transformaciji v državah nekdanje Jugoslavije širi nabor organizacijskih in lastniških oblik podjetij. V prvo skupino sodijo delavsko »zaklenjena« podjetja, kjer so zaposleni večinoma organizirani v sindikate. V drugo skupino sodijo podjetja, ki imajo do zaposlenih zelo liberalen odnos in so slednji razmeroma nezaščiteni. Poudariti je treba, da samozaposleni, ki so tudi vključeni v to skupino podjetij, pogosto ne kažejo znakov bolj razvitega podjetništva.
- produktivnost podjetij različnih lastninskih in organizacijskih oblik v boom obdobju raste;
- naložbena dejavnost podjetij je bila pred krizo namenjena predvsem naložbam v osnovno dejavnost in finančnim naložbam. Primanjkuje naložb v neotipljivi kapital. Zato ima vrsta podjetij v državah nekdanje Jugoslavije problem s konkurenčnostjo, kar se odraža v njihovi izvozni usmerjenosti in v deficitu tekočega računa plačilne bilance;
- Slovenska podjetja so primerjalno najbolj povečala zadolženost v boom obdobju. Značilna je t.i. kriza bilanc podjetij, na katero se nosilci ekonomske politike ne odzivajo na primeren način, kar podaljšuje trajanje krize;
- delovanje finančnega akceleratorja pri zadolževanju podjetij je poleg v Sloveniji močno opazno še na Hrvaškem in v Črni Gori. Podjetja v Srbiji, BIH in Makedoniji so zanj manj dovzetna tako v predkriznem obdobju (večanja zadolženosti) kot v obdobju po krizi (razdolževanje podjetij);
- participacija zaposlenih se je v predkriznem obdobju v splošnem zmanjševala (ocene modela pogajanj prikazujejo premik iz območja, kjer podjetja pripisujejo pomen obema, plačam in zaposlenosti, v območje, kjer je večji poudarek rezervacijski plači);
- bolj inovativna podjetja so tista, ki so v večji meri vključena v mednarodno trgovino in bolj zavezana izgradnji »generičnega« materiala za inoviranje, ki vključuje sodelovanje zaposlenih in podjetju specifičen človeški kapital.

ANG

The purpose of the project is to investigate firm behaviour in former Yugoslav countries before and after the crisis, conditional on their ownership. The study relied on several data sources: Amadeus dataset; balance sheet data provided by our research partners for the countries in question, and data gathered directly from the firms.

The following points summarize the main results.

- Privatization in former Yugoslav countries led to the disappearance of a number of firms and to asset stripping, which were clearly related to one another in all these rapidly growing economies. In Slovenia intense ownership transformation of medium and large firms through management buyouts was mostly carried out before the crisis
- The data confirm the (logically) anticipated result that the diversity of organizational and ownership structures increased after the ownership transformation. Two major groups of firms evolved. The first group were "worker-entrenched" blockholdings, where most workers were unionized (institutionally empowered). The second group constituted "worker-liberal" blockholdings, where most workers were not unionized, but instead represented an unconstrained work force. Self-employment as one of the prevailing forms of employment in the second group was by far not an indicator of a more developed entrepreneurship.
- Firms' productivity was increasing in the boom period, regardless of the organizational and ownership type.
- Firms invested primarily in core activities and financial investments, whereas investments in intangible capital were lagging behind. As a consequence, a number of companies are unable to successfully deal with the increased external competition, which in many countries resulted in current account deficit.
- During the pre-crisis period Slovenian firms on average increased their indebtedness more than others in the region. The increase in indebtedness led to

a balance sheet crisis. Coupled with the credit crunch (increased collateralization and rationing of credits), the balance sheet situation significantly amplified the crisis in Slovenia.

- The negative, although weaker, impact of the financial accelerator was recorded also in Croatia and Montenegro. Companies in Serbia, Bosnia and Herzegovina and Macedonia did not increase their indebtedness much before the crisis.
- Employee participation was on average decreasing. As a consequence, firms increasingly shifted from internal bargaining (management attempting to find compromise between profit maximization and high wages) towards profit maximizing firms which pay their workers the reservation wage.
- Firms involved in international trade were on average more innovative. Innovation was stimulated by firms' generic material best described by human capital potential, including the cooperation and relationships within the firms.

4. Poročilo o realizaciji predloženega programa dela na raziskovalnem projektu³

V raziskavi proučujemo preoblikovanje jugoslovanskega sistema samoupravnega gospodarstva v tržno gospodarstvo. Upoštevamo lastninsko preobrazbo družbenih podjetij, nastajanje novih podjetij (de-novo podjetja) in tuje lastniška podjetja, ki so bodisi nastala na podlagi direktnih tujih naložb oziroma s prevzemanjem podjetij. Raziskavo temeljimo na predpostavki, da lahko v proučevanju uporabimo značilnosti t.i. deležniškega pristopa (stakeholder approach) k vladanju podjetij, kar pomeni, da jemljemo podjetje kot gnezdo pogodb med različnimi deležniki (lastniki, managerji, zaposleni). Običajen način obravnave je v kontekstu teorije pogajanj in pogajalskega modela podjetij. V izhodišču raziskave je zato pogajalski model podjetja (Prašnikar in drugi, 1994), ki upošteva različne interese pogajalskih skupin in njihovo pogajalsko moč in tako daje teoretsko osnovo za izpeljavo operativnih modelov za proučevanje delovanja podjetij v stvarnosti. V primeru, da je pogajalska moč zaposlenih enaka nič, model prikazuje delovanje podjetja, ki maksimizira dobiček. Ta model daje v pogajanjih poudarek alternativnim plačam in zaposlenosti. V primeru, da je pogajalska moč lastnikov enaka nič, model prikazuje obnašanje samoupravnega podjetja, kjer je poudarek v pogajanjih maksimizaciji plač. Lahko pa se podjetje znajde na vmesni točki, kar pomeni, da daje v pogajanjih poudarek tako plačam kot zaposlenosti. Navedeno razsojanje je pomembno, da bi lahko ugotovili smeri razvoja v posameznih državah nekdanje Jugoslavije, v posameznih sektorjih in različnih organizacijskih in lastninskih oblikah.

V strokovni literaturi se je kot označba območja nekdanje Jugoslavije pojavil termin »nesrečna« regija. Nesrečna za to, ker je nekdanja Jugoslavija razpadla na buren način, ki so ga v devetdesetih letih označevali spori in oboroženi spopadi med posameznimi državami in družbenimi skupinami. Začetek novega stoletja je prinesel upanje. Na podlagi doktrine o majhnem odprtem gospodarstvu so nove države pričele graditi vključenost v globalno gospodarstvo. Razvoj bančnega sistema in tuja vlaganja so privedli do poglobitve finančnega sistema, liberalizacija z zamudo (Prašnikar, 2009) pa do gospodarske rasti, ki je trajala do svetovne gospodarske krize (boom obdobje). Zaradi zmanjšanja zunanje povpraševanja in prekinitve finančnih tokov (sudden stop) se je gospodarska rast ustavila in vrsta proučevanih držav se je znašla v recesiji (boost obdobje).

Glede na nove razmere je bilo potrebno nekoliko spremeniti raziskovalno strategijo, ki smo ga jo predstavili v predlogu raziskovalnega projekta. To tudi zato, ker podatkov, na podlagi katerih bi lahko spremljali obnašalna odzivanja podjetij v državah nekdanje Jugoslavije, razen v Sloveniji (tukaj razpolagamo s podatki AJ PES), ni na razpolago. Temu ustrezno smo naredili naslednje dopolnitve. Prvič, zgradili smo mrežo raziskovalcev iz vseh držav nekdanje Jugoslavije in z njihovo pomočjo oblikovali bazo podatkov o delovanju podjetij v obdobju pred in po nastanku krize (Črna Gora, Makedonija). Drugič, kjer podatkov o poslovnih izidih podjetij ni bilo mogoče pridobiti, smo z anketnimi vprašalniki, ki smo jih pripravili posebej v ta namen in vsebujejo metodološko inovacijo (kaskadna tehnika), proučevali obnašanje podjetij različnih organizacijskih in lastninskih oblik. Pri izdelavi vprašalnika smo

izhajali iz predstavljenega pogajalskega modela (BIH – Republika Srbska, Albanija). Tretjič, s pomočjo podatkovne baze Amadeus smo oblikovali podatkovno bazo prek deset tisoč podjetij za obdobje 2006-2011, ki omogoča primerjavo podjetij iz držav nekdanje Jugoslavije (Slovenija, Hrvaška, Srbija, Makedonija, Črna Gora, BiH) s podjetji iz držav t.i. mediteranskega kluba (Grčija, Italija, Španija in Portugalska) in podjetij iz držav t.i. »core« Europe (Francija, Nemčija, Avstrija). In četrto. Tam, kjer podatkov ni bilo mogoče pridobiti z nobenim od omenjenih načinov (Kosovo), smo izvedli anketo med podjetniki (zajeli smo 800 podjetnikov).

Vse to je zahtevalo obsežno delo in velik raziskovalni napor. V času trajanja projekta (05.2009 – 04.2012) smo na tej osnovi izdelali vrsto prispevkov (monografije, članki). Nekateri so že bili objavljeni. Drugi so v presoji za objavo v uveljavljenih revijah. Tretji pa so še v izdelavi. Glede na to, da gre za »delujoč« projekt, bomo v nadaljevanju taksativno predstavili najbolj pomembne ugotovitve, ki jih bomo podkrepili z ustreznimi referencami:

1. Predhodni jugoslovanski sistem z decentraliziranimi odločitvami je omogočil prisvajanje premoženja (asset stripping), ker so managerji imeli na razpolago več informacij o delujočih podjetjih in so jih v teku privatizacije uporabili v svojo korist. Medtem ko se je v večini držav nekdanje Jugoslavije ta učinek zgodil v času masovne privatizacije (Koman, Lakičević, Prašnikar, Svejnar: *Asset Stripping and Firm Survival - The Hoff-Stiglitz Model and Mass Privatization in Montenegro*, članek v presoji za objavo v *Journal of Comparative Economics*), je v Sloveniji do tega prišlo v boom obdobju, ko je zaradi delovanja finančnega akceleratorja prišlo do napihovanja premoženjskih balonov (Bole, Prašnikar, Trobec: *Debt Accumulation: Dynamics, Structure and Mechanisms* – članek v presoji za objavo v *Journal of Banking and Finance*).
2. V boom obdobju je produktivnost podjetij različnih organizacijskih in lastninskih oblik rastla. To velja tudi za podjetja z državno lastnino (Knežević Cvelbar, Koman, Prašnikar: *Productivity and Ownership in Slovene Firms*, v Prašnikar (ed.), *The Role of Intangible Assets in Exiting the Crisis*, Finance, d.o.o., 2010) in Koman, Knežević Cvelbar, Lojpur, Prašnikar, *Effects of Ownership and Management Changes on Productivity in Privatized Montenegrin firms*, *Eastern European Economics*, 2011). Eden ključnih razlogov je povečana likvidnost v gospodarstvu, do katere je prišlo v tem obdobju na račun zadolževanja v tujini (capital surge).
3. V boom obdobju je v večini držav nekdanje Jugoslavije prišlo do diverzifikacije organizacijskih tvorb. Med bolj opaznimi organizacijskimi oblikami so: »delavsko vkopana« podjetja (worker-entrenched firms), ki vključujejo značilnosti podjetij iz nekdanje Jugoslavije; podjetja, ki temeljijo na prevladujoči moči lastnikov in managementa, na strani zaposlenosti pa na »core« skupini, ki jo spremlja močna periferna zaposlenost; in nastajajoč sektor rastočih majhnih podjetij (RE model) (Prašnikar, Mikerević, Voje, *Blockholding and Organizational Diversity: The Case of a Transition economy* – članek v presoji za objavo v *Journal for East European Management Studies*). Poudariti je treba, da samozaposlovanje, če deluje v razmerah omejene izbire zaposlitve in je v prvi vrsti nagnjeno k imitiranju, omejeno prispeva k razvoju podjetništva in h gospodarski rasti (Prašnikar, Koman, Qorraj, *The entrepreneurship in developing countries: a case of Kosovo*, *Transformation in Business Economics*, 2010).
4. Investicijska dejavnost podjetij v obdobju pred krizo (boom obdobje) je bila predvsem usmerjena v naložbe v osnovno dejavnost in finančne naložbe. Slovenskim podjetjem v splošnem primanjkuje naložb v neotipljivi kapital (Prašnikar /ed./ 2010, *The Role of Intangible Assets in Exiting the Crisis*, Finance, d.o.o.). Še bolj je ta primanjkljaj opazen v podjetjih iz nekdanje Jugoslavije (Prašnikar, Knežević /ed./, 2012: *Intangible Assets as Potential for Growth in Republic Srpska*), oziroma Albanije (Prašnikar, Redek, Memaj /ed./, 2012, *Albania: The Role of Intangibles Capital in Future Growth*). Zato je velik

problem teh podjetij, kako se izvozno usmeriti (Prašnikar, Memaj, Redek, Voje: The Role of Corporations in Economic Development: Albania on its Way to Internationalization – članek sprejet za objavo v *The Journal of the Centre for Research into Post-Communist Economies*, 25(4)2013.

5. Slovenska podjetja so primerjalno gledano med tistimi, ki so najbolj povečala svojo zadolženost v boom obdobju. Zanje je značilnost t.i. kriza bilanc podjetij, na katero se nosilci ekonomske politike ne odzivajo na primeren način. To podaljšuje trajanje krize (Prašnikar /ed./, 2011. *The Slovenian Economy Stranded in Recovery, Finance, d.o.o.*). Delovanje finančnega mutiplikatorja je med državami nekdanje Jugoslavije bolj opazno na Hrvaškem in v Črni Gori, manj pa v Srbiji, BiH in v Makedoniji (Prašnikar (ed.) 2012, *Comparing Companies' Success in Dealing with External Shocks: The Case of Western Balkans, Mediterranean Countries and Core European Countries, Finance, d.o.o.*).
6. Participacija zaposlenih v lastništvu in v upravljanju se je občutno zmanjšala (Prašnikar, Voje, Dolžan Lesjak, Gjibexhi, Raičević, 2010: *Social Capital as Intangibles in Slovenian Firms*). Ekonometrične ocene modela pogajanj prikazujejo pomik iz področja, kjer podjetja pripisujejo pomen obema, plačam in zaposlenosti, v področje, kjer je poudarek rezervacijski plači in zaposlenosti (Domadenik, Koman, Prašnikar /2010/: *Wage Bargaining In Firms From Transition Economies: Evidence from Macedonia, Montenegro and Slovenia, Tokyo*; Koman, Lakičević, Prašnikar (2011): *An Analysis of the Behavior of Firms in Montenegro during the Transition, Peking*). Vendar je inovativnost podjetij tem večja, čim bolj so podjetja vključena v mednarodno trgovino in čim bolj uspešna so v gradnji »generičnega« materiala, ki vključuje sodelovanje zaposlenih in podjetju zavezan človeški kapital (Prašnikar, Redek, Drenkovska, Voje: *Comparative Analysis of Generic Material and Innovation Performance of Exporting and Non-exporting Firms: The Case of Slovenia, Albania and Republic of Srpska*, članek v presoji za objavo v *Journal of Organizational Behavior*).

5. Ocena stopnje realizacije programa dela na raziskovalnem projektu in zastavljenih raziskovalnih ciljev⁴

V obdobju trajanja projekta smo organizirali številne sestanke ter izdelali vrsto člankov:

- V Tirani smo se 15.12.2010 sestali z Albanskimi kolegi in se dogovorili o prihodnjem projektne sodelovanju
- 10.-14.1.2011 smo v Sloveniji gostili kolege iz Albanija in razvili metodologijo raziskovalnega dela
- 17.-19.5.2011 smo organizirali delavnico v Albaniji in se dogovorili o prilagoditvi vprašalnika in vsebini monografije "Albania : the role of intangible capital in future growth"
- V Sloveniji smo 17.- 22.6.2011 gostili raziskovalce iz Albanije in Republike Srbske, ki so predstavili zbrane podatke.
- raziskovalce iz Črne Gore smo gostili 30.5.-5.6.2011 v Sloveniji in se dogovorili o širjenju raziskave na ostale vidike neotipljivega kapitala. Od 9.- 13.8.2011 smo organizirali delavnico v Črni Gori in določili strategijo zbiranja podatkov v podjetjih.
- 16.-17.5.2012 smo v Sloveniji organizirali delavnico, na kateri so bili prisotni raziskovalci iz Črne Gore, Srbije, Hrvaške, BiH, Kosova in Makedonije. Na osnovi sodelovanja je nastala monografija »Comparing companies' success in dealing with external shocks : the case of the Western Balkans, Mediterranean countries and core European countries«

Rezultate sodelovanja smo vsako leto predstavili na Poslovni konferenci Portorož. Na konferenci *The Chalanges of Economic Science and Practice in the 21st Century* v Nišu 14-15. 10. 2010 sta Polona Domadenik in Janez Prašnikar imela uvodno vabljen predavanje na temo Vloga investicij v procesu prestrukturiranja podjetij. V

Banja Vrućici, BiH, smo na 7. mednarodnem simpoziju o korporativnem upravljanju 21-22.6.2012 predstavili rezultate raziskave o vlogi neotipljivega kapitala za rast v Republiki Srbski. Rezultate primerjalne analize vlaganj v človeški kapital smo predstavili na EBR konferenci 29-30.11.2012 v Ljubljani.

Članki v pregledu za objavo, ki so nastali kot rezultat sodelovanja:

Janez Prašnikar, Dragan Mikerević, Damjan Voje. Blockholding and Organisational Diversity: The Case of a Transition Economy

Janez Prašnikar, Tjaša Redek, Marija Drenkovska, Damjan Voje. Comparative analysis of generic material and innovation performance of exporting and non-exporting firms: the case of Slovenia, Albania and Republic of Srpska

Janez Prašnikar, Fatmir Memaj, Tjaša Redek, Damjan Voje. The role of corporations in economic development: Albania on its way to internationalization (sprejet v objavo v *The Journal of the Centre for Research into Post-Communist Economies*, 25(4)2013)

Veljko Bole, Janez Prašnikar, Domen Trobec, Collateralization and Contagion as Crisis Mechanisms in a Small Open EU Economy

Veljko Bole, Janez Prašnikar, Domen Trobec: Debt Accumulation: Dynamics, Structure and Mechanisms

Matjaž Koman, Milan Lakičević, Janez Prašnikar, Jan Svejnar: Asset Stripping and Firm Survival - The Hoff-Stiglitz Model and Mass Privatization in Montenegro

6. Utemeljitev morebitnih sprememb programa raziskovalnega projekta oziroma sprememb, povečanja ali zmanjšanja sestave projektne skupine⁵

SPREMENB PROGRAMA ALI SESTAVE PROJEKTNE SKUPINE NI BILO.

7. Najpomembnejši znanstveni rezultati projektne skupine⁶

Znanstveni dosežek			
1.	COBISS ID	256377088	Vir: COBISS.SI
	Naslov	<i>SLO</i>	Učinki privatizacije na vladanje in prestrukturiranje podjetij v Črni Gori
		<i>ANG</i>	Effects of privatization in Montenegro on corporate governance and restructuring
	Opis	<i>SLO</i>	Črna Gora je majhno in odprto gospodarstvo, ki je sledilo principom liberalnega gospodarskega razvoja. Je zanimiv primer, ker je zavzela drugačno razvojno pot kot večina držav v regiji. Nobena študija v preteklosti ni analizirala in ocenila učinke privatizacije v Črni Gori na prestrukturiranje in korporativno upravljanje podjetij. V naši študiji analiziramo po-privatizacijsko prestrukturiranje podjetij v Črni Gori in sledimo teoretične okviru Roland (1996 & 2000). Navedena teoretična izhodišča so bila testirana na primeru Slovenije (Domadenik et al., 2008). Roland (1996 & 2000) deli prestrukturiranje podjetij v tranziciji v dve fazi: defenzivno (povezano s stroški) in strateško (usmerjeno na prihodke) prestrukturiranje. V študiji raziskujemo tudi sistem korporativnega upravljanja črnogorskih podjetij in njegove značilnosti. Rezultati študije temeljijo na vzorcu 60 podjetij, ki so privatizirana z masovno vavčersko privatizacijo v 90 letih prejšnjega stoletja, in na 60 novo ustanovljenih podjetij. Podatki vključujejo obdobje od leta 2002 do leta 2007. Knjiga je strukturirana v 5 poglavjih: Metodologija in podatki so predstavljeni v prvem delu, sistem korporativnega upravljanja, ki vključuje opis pravnega okvirja, lastniške strukture in kontrole ter povezave med lastništvom in uspešnostjo, je predstavljen v drugem delu. Tretji del analizira defenzivno in strateško prestrukturiranje podjetij. Diskusija je povzeta v četrtem delu, zaključek pa je podan v petem delu knjige. Glavni znanstveni prispevki: 1) prva celovita študija učinkov privatizacije na

		<p>prestrukturiranje podjetij v Črni Gori, 2) prva celovita študija korporativnega upravljanja podjetij v Črni Gori, 3) študija omogoča primerjalne analize s podobnimi študijami v regiji (Slovenija, Makedonija, Republika Srbska; Albanija); 4) pomen rezultatov za oblikovalce ekonomske politike</p> <p>Sklepi: 1) opazovano obdobje 2002 do 2007 lahko označimo kot obdobje marginalne in dolgoročno nevzdržne rasti 2) rast je temeljila na iskanju renti 3) Črna Gora imam kontinentalni (notranji) sistem korporativnega upravljanja 4) proces strateškega prestrukturiranja v državnih podjetjih temelji na investicijah v fizični kapital, medtem ko so bile investicije v neotipljivi kapital redke 5) zasebna novo ustanovljena podjetja v povprečju poslujejo boljše kot državna podjetja.</p>
	ANG	<p>Montenegro is a small and open economy that was following and applying neo-liberal premises on its economic development path. It is an interesting case since it took different development path. So far none of the previous studies made an overall evaluation and analysis of the effects of the privatization in Montenegro on restructuring and corporate governance. In this study we analyse post-privatization restructuring of Montenegro firms in the framework that followed the original contribution of Roland (1996 & 2000) and was applied also in the study of restructuring of Slovenian firms (Domadenik et al., 2008). Roland (1996 & 2000) divided restructuring process of transition firm into two stages: defensive (cost-related) and strategic (revenue-focused) restructuring. We also investigate the effects of privatization on the corporate governance. Our results are based on the sample of 60 firms that went through mass voucher privatization (public joint-stock companies) to the 60 de-novo firms (private limited liability companies) in Montenegro in period from 2002 to 2007.</p> <p>The book is structured in 5 parts. Methodology and data are presented in part one, corporate governance system, legal framework and institutions, ownership structure and control as well as relation between ownership and performance are presented in part two. In part three we focus on defensive and strategic restructuring. Final observations are summarised in part four, while conclusion and limitations are presented in part five.</p> <p>Contributions to the literature: 1) first comprehensive study of effects of privatisation on restructuring Montenegro, 2) first comprehensive study of corporate governance in Montenegro, 3) comparative analysis of countries in teh region (Slovenia, Macedonia; Republic of Srbska; Albania), 4) data and results have very important policy implications.</p> <p>Key findings: 1) the observed period (2002-2007) can be characterized as the period of marginal and non-sustainable growth, 2) growth took place in the conditions of rent seeking behaviour, 3) Montenegro has insider corporate governance system, 4) process of strategic restructuring in public joint-stock companies was based mainly on investment in physical capital, while there is almost no investment (with few exceptions) in soft capital, 5) private companies are on average performing better as public one.</p>
	Objavljeno v	Ekonomska fakulteta; 2011; 82 str.; Avtorji / Authors: Prašnikar Janez, Domadenik Polona, Knežević Cvelbar Ljubica, Koman Matjaž
	Tipologija	2.01 Znanstvena monografija
2.	COBISS ID	262919680
	Vir:	COBISS.SI
	Naslov	SLO Albanija: Vloga neotipljivega kapitala za bodočo rast
		ANG Albania: The Role of Intangible Capital in Future Growth
		Albanija se je od začetka tranzicije zelo spremenila, makroekonomsko je napredovala, izvedla pa je tudi številne reforme. Vendar pa se bo morala država za ohranjanje rasti ter premik v skupino srednje razvitih držav v prihodnosti bolj usmeriti k proizvodom z višjo dodano vrednostjo. Izvozno usmerjena podjetja gradijo svoje konkurenčnosti najprej na stroškovni konkurenčnosti, a se sčasoma preusmerjajo, krepijo lastne blagovne

Opis	SLO	<p>znamke, prodirajo s tehnološko bolj zahtevnimi proizvodi, torej povečujejo dodano vrednost in s tem rast. Kot potrjujejo raziskave, je neotipljivi kapital ključen vir rasti. Ravno zato bi se morale tudi države v razvoju zavedati pomena neotipljivega kapitala, k čemur prispevajo tudi raziskave v okviru tega projekta (Prašnikar, ur., 2010, Prašnikar in Knežević Cvelbar, ur., 2012, Prašnikar, 2012), vključno s pričujočim tekstom.</p> <p>Raziskava s področja neotipljivega kapitala je prva s tega področja v Albaniji in tudi ena redkih raziskav s področja neotipljivega kapitala v državah v razvoju. Hkrati predstavlja ta raziskava en del primerjalne analize, ki jo vodimo znotraj projekta. Poudariti je potrebno, da je bila za namen merjenja neotipljivega kapitala v državah v razvoju razvita nova metodologija, ki upošteva značilnosti držav v razvoju in tako bolj celovito pojasnjuje dogajanje in analizira problem. Zato pričujoča monografija prispeva tako k teoretičnemu, metodološkemu kot tudi empiričnemu poglobljanju znanja s področja neotipljivega kapitala.</p>	
	ANG	<p>Albania has made significant progress since the beginning of its transition. If economic growth has been, until now, achieved primarily through restructuring and export orientation of cost competitive low value added industries, its future growth strategy, still export oriented, will have to shift towards higher value added production (including promoting own branded products) in order to further excel GDP growth and the transition of the country towards middle income countries. Intangible capital is a major source of productivity growth and increased value added. Although the majority of research is being done for developed economies, developing economies also benefit from intangible capital, although the awareness of its importance and actual investment in companies are generally lower (Prašnikar (ed.), 2010, Prašnikar and Knežević Cvelbar, eds., 2012, Prašnikar, 2012).</p> <p>The research of intangible capital in Albania is the first of its kind in the country, but it is a part of the research on intangible capital in the Western Balkan region. The methodology applied across the region was developed with a focus on the characteristics and role of intangible capital in developing countries. Consequently, the study in many aspects contributes to the theoretical, methodological and empirical literature.</p>	
	Objavljeno v	Faculty of Economics; 2012; II, 182 str.; Avtorji / Authors: Prašnikar Janez, Redek Tjaša, Memaj Fatmir	
	Tipologija	2.01 Znanstvena monografija	
3.	COBISS ID	20091622	Vir: COBISS.SI
Naslov	SLO	Učinki lastništva in sprememb v managementu na produktivnost privatiziranih črnogorskih podjetij	
	ANG	Effects of ownership and management changes on productivity in privatized Montenegrin firms	
Opis	SLO	Članek raziskuje odnos med spremembo lastništva, koncentracijo lastništva, zamenjavo managementa in učinkovitostjo poslovanja črnogorskih podjetij v obdobju od leta 2004 do 2007. Rezultati kažejo, da imata koncentracija lastništva ter lastništvo v rokah domačih ali tujih zasebnih investitorjev pozitiven vpliv na učinkovitost poslovanja podjetij. Učinkovitost se je povečala tudi v podjetjih, ki so zamenjala predsednika-co uprave. Rezultati so predstavljeni v luči gospodarskega okolja v Črni Gori ter splošnih trendov, značilnih za države v tranziciji.	
	ANG	Paper reflects the relationship between ownership change, ownership concentration, management turnover, and productivity of Montenegrin privatized companies covering a period 2004 - 2007. Results show that ownership concentration and the presence of domestic and foreign private owners are positively related to firms' productivity. Companies that have replaced a Chairman of the management board also improved their	

		productivity. The study further discusses the results in terms of the specific characteristics of the Montenegrin economy and in general terms characteristics significant for transition economies.				
	Objavljeno v	M. E. Sharpe, Inc.; Eastern European economics; 2011; Vol. 49, no. 3; str. 5-26; Impact Factor: 0.333; Srednja vrednost revije / Medium Category Impact Factor: 1.029; WoS: GY; Avtorji / Authors: Koman Matjaž, Knežević Cvelbar Ljubica, Lojpur Anđelko, Prašnikar Janez				
	Tipologija	1.01 Izvirni znanstveni članek				
4.	COBISS ID	264116224 Vir: COBISS.SI				
	Naslov	<table border="1"> <tr> <td>SLO</td> <td>Primerjava uspešnosti podjetij pri premagovanju zunanjih šokov: države Zahodnega Balkana, Mediteranske države in države »core« Evrope</td> </tr> <tr> <td>ANG</td> <td>Comparing companies' success in dealing with external shocks</td> </tr> </table>	SLO	Primerjava uspešnosti podjetij pri premagovanju zunanjih šokov: države Zahodnega Balkana, Mediteranske države in države »core« Evrope	ANG	Comparing companies' success in dealing with external shocks
SLO	Primerjava uspešnosti podjetij pri premagovanju zunanjih šokov: države Zahodnega Balkana, Mediteranske države in države »core« Evrope					
ANG	Comparing companies' success in dealing with external shocks					
	Opis	<table border="1"> <tr> <td>SLO</td> <td>Primerjalna analiza odzivanja podjetij na dogajanja na trgu kapitala in dela je zajela široko bazo podjetij iz 17-ih držav, ki smo jih razvrstili v tri skupine: Zahodni Balkan, sredozemske države ter osrednja Evropa. Vpliv strukture investicij ter tudi vpliv finančnega akceleratorja sta bila višja v sredozemskih državah in državah Zahodnega Balkana, sploh v Sloveniji, Črni Gori ter na Hrvaškem. Finančni akcelerator je bil močnejši v primeru investicij v osnovno dejavnost kot pa finančnih investicij zaradi velikosti in bolj uniformnih značilnosti teh investicij po podjetjih/državah. Razlike, tako po državah kot tudi v obeh analiziranih obdobjih, so bile tudi na trgu dela. Kratkoročne in dolgoročne elastičnosti povpraševanja po delu glede na plače ter prodajo so različne pred in po krizi. Elastičnost povpraševanja po delu glede na prodajo podjetja je večja v času ekonomske ekspanzije, kar pomeni, da podjetja lažje prilagajajo število delavcev takrat, ko jih potrebujejo več, kot pa kadar želijo njihovo število zmanjšati. To pa seveda na drugi strani pomeni tudi, da se podjetja soočajo s težavami pri odpuščanju, sploh če je na trgu dela nezaposlenost že velika. Razlike v elastičnosti glede na stroške dela pred in po krizi niso velike. Na prilagajanje na trgu dela vplivajo tudi institucionalne značilnosti trga dela. V Sloveniji se je prilagajanje dogajalo s pomočjo zaposlovanja za določen čas. Nasploh so razlike med zaposlenimi za določen in nedoločen čas ena od najbolj perečih tem v Evropi, ne le v Sloveniji.</td> </tr> <tr> <td>ANG</td> <td>The comparative analysis of firms' responses to capital and labor market frictions was conducted based on a comprehensive firm-level database from 17 countries classified into three groups: Western Balkans, Mediterranean countries and core European countries. The firm distribution of investments as well as functioning and the size of the financial accelerator and the extent, to which it affects aggregate growth, generate country specific effects on the debt process, which were higher in the Mediterranean and Western Balkan countries, especially Slovenia, Montenegro and Croatia. The total financial accelerator might be bigger in the case of core investments than financial investments because of, on average, the stronger and more uniformly distributed dynamics of the core investments. Also labour market adjustments differed, primarily in the short and long-term elasticities with respect to total revenues and labor costs. The labor elasticities with respect to total revenues are usually bigger in boom period than in bust period, which indicates that it is easier for companies to adjust their number of employees when revenues are increasing than when they are decreasing. On the contrary, the labor elasticities with respect to labor costs are not significantly different in the boom and bust period. In addition, the analysis found that due to different institutional labor market characteristics. In Slovenia the burden of adjustment was carried through the huge pool of temporary employees. The analysis shows that European countries have opened up at least one new area: now there are significant differences between temporary and permanent contracts and this labor market duality has been increasingly pressuring the social and economic</td> </tr> </table>	SLO	Primerjalna analiza odzivanja podjetij na dogajanja na trgu kapitala in dela je zajela široko bazo podjetij iz 17-ih držav, ki smo jih razvrstili v tri skupine: Zahodni Balkan, sredozemske države ter osrednja Evropa. Vpliv strukture investicij ter tudi vpliv finančnega akceleratorja sta bila višja v sredozemskih državah in državah Zahodnega Balkana, sploh v Sloveniji, Črni Gori ter na Hrvaškem. Finančni akcelerator je bil močnejši v primeru investicij v osnovno dejavnost kot pa finančnih investicij zaradi velikosti in bolj uniformnih značilnosti teh investicij po podjetjih/državah. Razlike, tako po državah kot tudi v obeh analiziranih obdobjih, so bile tudi na trgu dela. Kratkoročne in dolgoročne elastičnosti povpraševanja po delu glede na plače ter prodajo so različne pred in po krizi. Elastičnost povpraševanja po delu glede na prodajo podjetja je večja v času ekonomske ekspanzije, kar pomeni, da podjetja lažje prilagajajo število delavcev takrat, ko jih potrebujejo več, kot pa kadar želijo njihovo število zmanjšati. To pa seveda na drugi strani pomeni tudi, da se podjetja soočajo s težavami pri odpuščanju, sploh če je na trgu dela nezaposlenost že velika. Razlike v elastičnosti glede na stroške dela pred in po krizi niso velike. Na prilagajanje na trgu dela vplivajo tudi institucionalne značilnosti trga dela. V Sloveniji se je prilagajanje dogajalo s pomočjo zaposlovanja za določen čas. Nasploh so razlike med zaposlenimi za določen in nedoločen čas ena od najbolj perečih tem v Evropi, ne le v Sloveniji.	ANG	The comparative analysis of firms' responses to capital and labor market frictions was conducted based on a comprehensive firm-level database from 17 countries classified into three groups: Western Balkans, Mediterranean countries and core European countries. The firm distribution of investments as well as functioning and the size of the financial accelerator and the extent, to which it affects aggregate growth, generate country specific effects on the debt process, which were higher in the Mediterranean and Western Balkan countries, especially Slovenia, Montenegro and Croatia. The total financial accelerator might be bigger in the case of core investments than financial investments because of, on average, the stronger and more uniformly distributed dynamics of the core investments. Also labour market adjustments differed, primarily in the short and long-term elasticities with respect to total revenues and labor costs. The labor elasticities with respect to total revenues are usually bigger in boom period than in bust period, which indicates that it is easier for companies to adjust their number of employees when revenues are increasing than when they are decreasing. On the contrary, the labor elasticities with respect to labor costs are not significantly different in the boom and bust period. In addition, the analysis found that due to different institutional labor market characteristics. In Slovenia the burden of adjustment was carried through the huge pool of temporary employees. The analysis shows that European countries have opened up at least one new area: now there are significant differences between temporary and permanent contracts and this labor market duality has been increasingly pressuring the social and economic
SLO	Primerjalna analiza odzivanja podjetij na dogajanja na trgu kapitala in dela je zajela široko bazo podjetij iz 17-ih držav, ki smo jih razvrstili v tri skupine: Zahodni Balkan, sredozemske države ter osrednja Evropa. Vpliv strukture investicij ter tudi vpliv finančnega akceleratorja sta bila višja v sredozemskih državah in državah Zahodnega Balkana, sploh v Sloveniji, Črni Gori ter na Hrvaškem. Finančni akcelerator je bil močnejši v primeru investicij v osnovno dejavnost kot pa finančnih investicij zaradi velikosti in bolj uniformnih značilnosti teh investicij po podjetjih/državah. Razlike, tako po državah kot tudi v obeh analiziranih obdobjih, so bile tudi na trgu dela. Kratkoročne in dolgoročne elastičnosti povpraševanja po delu glede na plače ter prodajo so različne pred in po krizi. Elastičnost povpraševanja po delu glede na prodajo podjetja je večja v času ekonomske ekspanzije, kar pomeni, da podjetja lažje prilagajajo število delavcev takrat, ko jih potrebujejo več, kot pa kadar želijo njihovo število zmanjšati. To pa seveda na drugi strani pomeni tudi, da se podjetja soočajo s težavami pri odpuščanju, sploh če je na trgu dela nezaposlenost že velika. Razlike v elastičnosti glede na stroške dela pred in po krizi niso velike. Na prilagajanje na trgu dela vplivajo tudi institucionalne značilnosti trga dela. V Sloveniji se je prilagajanje dogajalo s pomočjo zaposlovanja za določen čas. Nasploh so razlike med zaposlenimi za določen in nedoločen čas ena od najbolj perečih tem v Evropi, ne le v Sloveniji.					
ANG	The comparative analysis of firms' responses to capital and labor market frictions was conducted based on a comprehensive firm-level database from 17 countries classified into three groups: Western Balkans, Mediterranean countries and core European countries. The firm distribution of investments as well as functioning and the size of the financial accelerator and the extent, to which it affects aggregate growth, generate country specific effects on the debt process, which were higher in the Mediterranean and Western Balkan countries, especially Slovenia, Montenegro and Croatia. The total financial accelerator might be bigger in the case of core investments than financial investments because of, on average, the stronger and more uniformly distributed dynamics of the core investments. Also labour market adjustments differed, primarily in the short and long-term elasticities with respect to total revenues and labor costs. The labor elasticities with respect to total revenues are usually bigger in boom period than in bust period, which indicates that it is easier for companies to adjust their number of employees when revenues are increasing than when they are decreasing. On the contrary, the labor elasticities with respect to labor costs are not significantly different in the boom and bust period. In addition, the analysis found that due to different institutional labor market characteristics. In Slovenia the burden of adjustment was carried through the huge pool of temporary employees. The analysis shows that European countries have opened up at least one new area: now there are significant differences between temporary and permanent contracts and this labor market duality has been increasingly pressuring the social and economic					

		sustainability of this model.
	Objavljeno v	Časnik Finance; 2012; 408 str.; Avtorji / Authors: Prašnikar Janez
	Tipologija	2.01 Znanstvena monografija
5.	COBISS ID	262242816 Vir: COBISS.SI
	Naslov	<i>SLO</i> Neotipljivo premoženje kot potencial rasti v Republiki Srbski
		<i>ANG</i> Intangible assets as a potential for growth in Republic of Srpska
	Opis	<p>Razvoj Republike Srbske v zadnjih 20 letih je bil precej turbulenten. Zaradi politične krize v 90 letih prejšnjega stoletja se je začel razpad bivše Jugoslavije. Kriza je vodila v vojno, ki je povzročila veliko človeško, materialno in infrastrukturno izgubo za Republiko Srbsko. Vojna se je končala v letu 1995 s podpisom Daytonskega sporazuma. Obdobje od leta 1995 do 2000 je bilo obdobje konsolidacije, ki ji je sledilo obdobje gospodarske rasti od leta 2000 do 2008. Obdobje rasti je zaznamoval hiter rast BDP-ja, uvedbe strukturnih reform, ki se nanašajo na liberalizacijo trgovine, privatizacijo, reformo bančnega in ne bančnega sektorja ter infrastrukturne reforme.</p> <p>Knjiga je sestavljena iz 9 delov. Po uvodu sledi pregled makroekonomskega dogajanja, temu pa po poglavjih analiza neotipljivega kapitala: razlaga metodologije, socialnega kapitala, HRM, brandinga, relacijskega in informacijskega kapitala, R&D, ter finančnega poslovanja.</p> <p>Glavni znanstveni prispevki: (1) razvoj metodološkega okvirja za merjenje neotipljivega kapitala v državah v razvoju, (2) prva celovita študija neotipljivega kapitala v Republiki Srbski, (3) pomen rezultatov za oblikovalce ekonomske politike.</p> <p>Sklepi: (1) Republika Srbska je gospodarsko značilno napredovala, (2) empirični rezultati kažejo, da so investicije v neotipljivi kapital zaenkrat še (zelo) nizke, (3) izvozna podjetja vlagajo več v neotipljivi kapital, (4) podjetja, ki vlagajo v neotipljivi kapital, so manj uspešna kot podjetja, ki to ne počnejo, (5) podjetja, ki ne vlagajo v neotipljivi kapital in so usmerjena na domači trg, so bolj uspešna zaradi pridobivanja ekonomskih rent.</p>
		<p>In the last 20 years, development of the Republic of Srpska has been turbulent. Due to political crisis in the early 1990s, ex-Yugoslavia started to fall apart. The crisis culminated with a war that caused huge material damage, human loss, and the break-up of international relations for the Republic of Srpska. The Dayton-Paris peace agreement ended the 1992-95 war and paved the way to peace and stability in the Republic Srpska. From 1995 to 2000 the nation faced slow recovery, followed by robust growth from 2000 to 2008. This period was characterised by high GDP growth and implementation of structural reforms involving price liberalization, trade and foreign exchange reforms, small and large scale privatization, competition policy, banking reform, infrastructure reform, and non-bank financial reform. The aim of this book is to question is Republic of Srpska able to build its future growth on intangible assets.</p> <p>The book comprises nine chapters. Following this introduction, the second chapter deals with the macroeconomic development. In the third chapter data and methodology are presented. Chapter four analyzes social capital and corporate governance, and chapter five discusses HRM and organization. Chapter six provides analysis of branding, chapter seven deals with IT and relational capital. The analysis of research and development in chapter eight provides additional insight on the topic, last the characteristics of financial activities are analyzed in chapter nine.</p> <p>Contributions to the literature: (1) development of methodological framework for the study of the intangible capital in developing countries, (2) first comprehensive study of the characteristics and behaviour of firms in Republic of Srpska, (3) data and results have very important policy</p>

		implications. Key findings: (1) Republic of Srpska made significant economic progress since the end of the war, (2) at the moment, investment in intangible capital (very) low, (3) companies that are more investing in the development of intangible assets are export-oriented companies, (4) companies that are more investing in the development of intangible assets are less productive, (5) companies that are not investing in intangible capital and are oriented toward the domestic market are more successful because of rent seeking behaviour.
Objavljeno v	Faculty of Economics; 2012; 158 str.; Avtorji / Authors: Prašnikar Janez, Knežević Cvelbar Ljubica	
Tipologija	2.01 Znanstvena monografija	

8. Najpomembnejši družbeno-ekonomski rezultati projektne skupine⁷

	Družbeno-ekonomski dosežek		
1.	COBISS ID	20052710	Vir: COBISS.SI
	Naslov	Vloga investicij v procesu prestrukturiranja v obdobju 1996-2000	
		SLO	
		ANG	
	Opis	SLO	
		ANG	
		SLO	
		ANG	

The role of investment in the process of restructuring in Slovenia in the period of 1996-2000

Tema predavanja je bila investicijska dejavnost slovenskih podjetij v tranziciji. Po približno desetih letih 'tranzicijskega uspeha' se je pokazalo, da zgodba o uspehu dejansko ni bila zgodba o uspehu, pač pa, da se številne države danes v krizi soočajo z resnimi problemi, ki so povezani s procesom tranzicije. V literaturi je mogoče zaslediti precejšnje število prispevkov o dejanski (po-privatizacijski) uspešnosti podjetij. Prvi rezultati kažejo, da so le investiciji v fizični in neotipljivi kapital tiste, ki lahko nudijo dobre temelje za dolgoročno rast. V tem kontekstu je potrebno še posebej izpostaviti znanje.

V nadaljevanju so bili predstavljeni rezultati analiz prestrukturiranja slovenskih podjetij v devetdesetih. Domadenik et al. (2008) in Domadenik in Prašnikar (2010) so pokazali, da se je Slovenija uspešno bližala razvitim državam, pri čemer sta bili obe vrsti investicij izjemnega pomena za rast. Vendar pa je kriza Slovenijo prizadela bolj kot številne ostale. Kot enega od razlogov je mogoče navesti tudi lastniško prestrukturiranje (zlasti management buy-out).

The lecture focused on the investment activity in Slovenian firms after transition. After a decade analysts realize that the performance of most transition economies has fallen short of expectations and many of them have serious problems when financial crisis broke out. Nowadays a major debate about the actual post-privatisation performance of transition firms has been launched and some preliminary conclusions show that tangible and intangible investment capacity represent the most important fundament for long term survival of privatized firms.

The lecture presented restructuring activities in Slovene firms in the nineties. Domadenik, Prašnikar and Svejnar's study (2008) and a recent study by Domadenik and Prašnikar (2010) show that Slovenia was catching up successfully with the developed economies. Tangible and intangible investments represented an important source of the growth of Slovenian firms. However, recent crisis has shown substantial downturn of Slovenian economy that is bigger than in some comparable developed and even some transitional economies. In Slovenia of the reasons for this turmoil originates in the mass management buy-outs in large Slovenian firms which prevent

		firms to continue investing in tangible and intangible capital with the same magnitude as they did in the earlier period.
Šifra	B.04	Vabljeno predavanje
Objavljeno v	Faculty of economics; The challenges of economic science and practice in the 21st century; 2011; Str. I-XVII; Avtorji / Authors: Domadenik Polona, Prašnikar Janez	
Tipologija	1.06 Objavljeni znanstveni prispevek na konferenci (vabljeno predavanje)	
2.	COBISS ID	19118054 Vir: COBISS.SI
Naslov	SLO	Odziv različnih kapitalističnih sistemov na pojav ekonomske krize
	ANG	How are different capitalists systems coping with the current economic crisis?
Opis	SLO	Obdobje pred trenutno gospodarsko krizo je bilo eno najbolj cvetočih v zgodovini kapitalizma. S tem so se krepile tudi liberalne ideje, ki so promovirale ta model kapitalizma kot model, ki naj bi ustrezal razvojnim potrebam večine držav v razvoju. Zaupanje v anglo-saksonski model kapitalizma se je krepilo. Vendar pa so analize različnih oblik (modelov) kapitalizma, ki smo jih v okviru skupine pripravili, pokazale, da sta pred krizo dobro delovala tudi na primer kitajski in indijski model, prav tako pa seveda že omenjeni anglo-saksonski, skandinavski, japonski, korejski ter tudi kontinentalni model kapitalizma. Najbolj so zaostajale nekdanje socialistične države, še posebej baltske. Trenutno gospodarsko stanje napoveduje počasno okrevanje, tudi zaradi povečanega nezaupanja kot tudi zaradi padca kupne moči, BDP, trgovine. Razmere so opozorile tudi na problematiko odvisnosti od izvoza (na enem samem trgu) ter na dejstvo, da je igranje na karto poceni delovne sile, tujih investicij ter izvozne rasti postalo manj uspešno, sploh za države JV Evrope, saj je konkurenca z vzhoda huda. Regija bi se morala prestrukturirati, povečati svojo konkurenčnost, vlagati v znanje in posvetiti več pozornosti inovacijam. Hkrati pa bi morale poskrbeti za povečanje učinkovitosti nemenjalnega sektorja ter spodbujati investicije v neotipljivi kapital. To bi povečalo tudi konkurenčnost menjalnega sektorja.
	ANG	The period before the current crisis was one of the most prosperous in the history of the capitalist era. The success gave rise also to the liberal ideas that promoted the Anglo-Saxon model as the model suitable for the most developing countries. Alongside also the power of the US and GB strengthened. But a comparative analysis of the performance of different capitalist model revealed that before the crisis also the Indian and Chinese model were successful, alongside with the already mentioned Anglo-Saxon model. In addition also Scandinavian, Japanese, Korean and continental model performed well. Those, lagging behind were the models of the former socialist countries. The current crisis gives little hope for swift recovery. Loss of confidence, coupled with a decline in trade, GDP, investment also rose suspicion that relying on export led growth (to predominantly one market) was no longer successful, especially for the South-Eastern Europe. Competition from the East is too strong. The region should restructure its productive capacities towards more knowledge intense products, focus on innovation and investment in intangible capital. Also, the countries should enhance efficiency of their non-tradable sector, which would strengthen also the comparative advantages of the tradable sector.
Šifra	B.04	Vabljeno predavanje
Objavljeno v	Ekonomski fakultet Univerziteteta u Banja Luci; Acta economica; 2010; God. 8, br. 12; str. 9-42; Avtorji / Authors: Prašnikar Janez, Leskovec Darja	

	Tipologija	1.01 Izvirni znanstveni članek	
3.	COBISS ID	18873830	Vir: COBISS.SI
	Naslov	SLO	Obnašanje podjetij v Makedoniji, Črni Gori in Sloveniji po razdružitvi nekdanje Jugoslavije
		ANG	Behavior of firms in Macedonia, Montenegro and Slovenia after disintegration of former Yugoslavia
	Opis	SLO	Namen referata je bil osvetliti dogajanje v treh državah (Slovenija, Makedonija in Črna gora) ter analizirati, kako so se s prestrukturiranjem in privatizacijo spreminjali tudi cilji podjetja, pri čemer so bili ti močno odvisni od lastniške strukture. Referat je temeljil na empiričnih izračunih sodelovcev programske skupine, teoretično podlago pa je predstavljal model pogajanj (Prašnikar et al., 1994). Poleg številnih razlik med državami je mogoče zaslediti tudi določene temeljne značilnosti privatizacije družbene v privatno lastnino. Dokler se proces tranzicije še ni dobro začel in oris reform še ni bil znan, je bilo v podjetjih več sodelovanja (pogajanj) med lastniki in delavci (Slovenija 1990-1995, ČG 1998-2000). V času zgodnje tranzicije so podjetja vlagala napore predvsem v implementacijo modela lastniške transformacije. V Sloveniji in Makedoniji se je zaradi notranjega odkupa večina podjetij obnašala v skladu z Ward-Vanek-Domarjevo hipotezo o maksimizaciji dohodka na delavca. V primeru bolj koncentriranega lastništva (managerski odkupi v Makedoniji, nova privatna podjetja v ČG) pa je bilo prevladujoče sledenje cilju dobička. Tudi v Sloveniji je mogoče ugotoviti podoben trend po letu 2000, ko se je povečevala koncentracija. V podjetjih s prevladujočim državnim deležem je prevladujoč model pogajanj med tremi stranmi (delavci, lastniki, managerji). V podjetjih s prevladujočo tujo lastnino pa sledijo tako cilju zaposlovanja kot tudi plač.
		ANG	One of the major assumptions in the process of economic transition was the change in corporate behavior towards profit maximization. The results of our study show many complexities of the changing nature of the social ownership in three analyzed countries (Slovenia, Montenegro and Macedonia). However, some basic characteristics of the transition of the social ownership into private ownership are evident. When the privatisation of the social ownership still didn't take place and firms only made plans for the way how they would be privatized, the bargaining between managers and workers is more possible (Slovenian firms before privatisation in the period 1990-1995, Montenegrin firms in 1998-2000, before MVP). In the early privatisation period, firms are making their moves towards the execution of the selected models of privatisation. In Slovenia and Macedonia, the majority insider models of privatisation leads firms to Ward-Vanek-Domar income per worker maximization hypothesis. When it comes to concentration of the ownership, private owned firms exhibit more profit maximization behaviour (privatised firms by managers in Macedonia, de-novo firms in Montenegro). However, in firms in majority state ownership the bargaining prevails (Macedonia and Montenegro). Finally, companies with majority foreign ownership (Macedonia) are more inclined towards the bargaining model, giving the attention to both, to the employment and wages of workers.
	Šifra	B.03 Referat na mednarodni znanstveni konferenci	
	Objavljeno v	Hitotsubashi University, Institute of Economic Research; Program of Comparative Analysis of Enterprise Data 2009 Conference, Tokyo, Japan, October 2-4, 2009; 2009; Str. 76-77; Avtorji / Authors: Prašnikar Janez, Domadenik Polona, Koman Matjaž	
	Tipologija	1.12 Objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci	
4.	COBISS ID	1301937	Vir: vpis v poročilo
	Naslov		

	<i>SLO</i>	Zbornik del Ekonomske fakultete v Reki
	<i>ANG</i>	Proceedings of Rijeka Faculty of Economics
Opis	<i>SLO</i>	Prašnikar Janez je član uredniškega odbora Zbornika Ekonomske fakultete v Reki – Časopisa za ekonomsko teorijo in prakso, ki je edina SSCI (Social Sciences Citation Index) revija s področja Ekonomije v regiji. Revija je usmerjena v objave besedil z znanstveno vsebino. Revija je indeksirana tudi v Jel-u (Journal of Economic Literature)/ EconLit (American Economic Association's Electronic Database), IBSS (International Bibliography of the Social Sciences), DOAJ (Directory of Open Access Journals), CAB Abstracts, JCR (Journal Citation Reports /Social Sciences Edition), ProQuest - ABI/INFORM, SCOPUS in EBSCO.
	<i>ANG</i>	Prašnikar Janez is a member of editorial board of The Proceedings of Rijeka Faculty of Economics – Journal of Economics and Business, which is the only SSCI (Social Sciences Citation Index) journal from the field of Economics in the region. It is primarily oriented to scientific papers. The Journal has been abstracted and indexed also in Jel (Journal of Economic Literature)/ EconLit (American Economic Association's Electronic Database), IBSS (International Bibliography of the Social Sciences), DOAJ (Directory of Open Access Journals), CAB Abstracts, JCR (Journal Citation Reports /Social Sciences Edition), ProQuest - ABI/INFORM, SCOPUS and EBSCO.
Šifra	C.01 Uredništvo tujega/mednarodnega zbornika/knjige	
Objavljeno v	Zbornik radova Ekonomskog fakulteta u Rijeci. Prašnikar, Janez (član uredniškega odbora 2010-). Rijeka: Sveučilište u Rijeci, Ekonomski fakultet. ISSN 1331-8004.	
Tipologija	3.25 Druga izvedena dela	
5.	COBISS ID	21393382 Vir: COBISS.SI
Naslov	<i>SLO</i>	14. Poslovna konferenca Portorož
	<i>ANG</i>	14. PORTOROŽ BUSINESS CONFERENCE
Opis	<i>SLO</i>	Prof. Prašnikar je predsednik programskega sveta PKP, ki združuje akademsko in poslovno javnost in obravnava pomembna ekonomska in družbena vprašanja. Raziskovalna skupina posebno pozornost posveti raziskovalni temi in povezanosti s slovenskimi podjetji. Članki, kasneje objavljeni v uveljavljenih mednarodnih revijah, so bili v začetnih oblikah predstavljeni na konferenci. Na okroglih mizah razpravljajo uveljavljeni praktiki iz domačih in tujih podjetij, domači in tuji akademiki in politiki. Konference se udeleži med 600-800 udeležencev v glavnem s področja srednje in jugovzhodne Evrope.
	<i>ANG</i>	Prof. Prašnikar is a president of PKP programme board, which serves as a communication platform for academic and business community members and deals with important economic and social issues. Research group gives special attention to selected research topic and its relevance for Slovenian enterprises. Papers published in established international journals were presented at the conference in their initial phase. Round tables host established practitioners from domestic and foreign firms, academics, and politicians. 600-800 participants come to the conference mainly from CEE.
Šifra	B.02 Predsedovanje programskemu odboru konference	
Objavljeno v	Ekonomska fakulteta; Časnik Finance; 2012; Avtorji / Authors: Prašnikar Janez	
Tipologija	3.25 Druga izvedena dela	

9. Drugi pomembni rezultati projektne skupine⁸

Prof. Prašnikar sodeluje na doktorskem programu Ekonomske fakultete Podgorica, kjer je nosilec predmeta Mikroekonomija.

Mladi raziskovalec (MR) Domen Trobec je doktoriral s področja vpliva korporativnega okoljevarstva in zadolženosti na poslovanje slovenskih podjetij. Prav tako je zaključena doktorska disertacija "Prehod slovenskih diplomantov visokošolskih inštitucij na trg dela" MR Daše Farčnik.

Domen Trobec je predstavil članek »Debt Accumulation: Dynamics, Structure and Mechanisms«, na INFINITI Conference on International Finance 11. in 12. junija 2012 v Dublinu na Irskem. Članek je v procesu pregleda za objavo v posebni izdaji za Journal of Banking and Finance.

MR Damjan Voje je na mednarodnih konferencah predstavil naslednje članke:

- »Blockholding and Organizational Diversity in the Republic of Srpska« na mednarodni konferenci »IAFEP 2012 Conference & Beyster Symposium«, ki jo je organizirala Rutgers School of Management and Labor Relations, v času od 13. - 15. 7. 2012, v New Jerseyu, ZDA.

- »The Role of Corporations in Economic Development: Albania on its Way to Internationalization« na mednarodni konferenci »From Global Crisis to Economic Growth. Which Way to Take«, ki jo je 20. - 22. 9. 2012 organizirala Ekonomska fakulteta v Beogradu (Srbija).

Polona Domadenik je predstavila članek »Political connections and productivity of firms« na mednarodni konferenci »IAFEP 2012 Conference & Beyster Symposium« v času od 13. - 15. 7. 2012, v New Jerseyu, ZDA.

10. Pomen raziskovalnih rezultatov projektne skupine⁹

10.1. Pomen za razvoj znanosti¹⁰

SLO

Območje Zahodnega Balkana sodi med periferna gospodarstva. V obdobju po II. svetovni vojni ga je zaznamovala nekdanja Jugoslavija, ki jo je literatura spoznala po kooperativni obliki njenih podjetij. Pojem samoupravnega podjetja in negativne cenovne elastičnosti ponudbe sta v svetovnem okviru sprožila pomembno razpravo o učinkovitosti samoupravnega podjetja in samoupravnega gospodarstva. Zaradi težav pri razpadanju Jugoslavije, novonastale države precej časa niso bile v ospredju zanimanja tranzicijske literature. Izjema je bila Slovenija, ki je vse do globalne krize nastopala kot primer uspešne preobrazbe v tržno gospodarstvo. Njen kolaps ob nastanku globalne ekonomske krize jo danes zopet postavlja ob bok drugim državam na področju nekdanje Jugoslavije.

Upoštevanje obsežne baze podatkov o delovanju podjetij, ki smo jih pridobili iz primarnih in sekundarnih virov, projekt predstavlja regijo v obdobju lastninske transformacije in liberalizacije z zamudo. To je obdobje, ki ga na eni strani zaznamuje povečana likvidnost v vseh proučevanih državah (capital surge) pred pojavom krize, na drugi strani pa zmanjšanje globalnega povpraševanja ter likvidnosti (sudden stop) v pokriznem obdobju. Z uporabo metod ekonomske analize projekt na sistematičen način obravnava reakcije podjetij na zunanje šoke ter omogoča primerjavo z drugimi regijami. V tem smislu je prispevek projekta za razvoj znanosti velik. Projekt je pomemben tudi zaradi oblikovanja kroga raziskovalcev, ki smo ga zgradili v času njegovega trajanja. V vsaki proučevani državi smo k sodelovanju povabili kakovostne raziskovalce. To velja tudi za pisanje posameznih prispevkov in objave v različnih virih (knjige, monografije, članki). Temu ustrezno smo organizirali več delavnic, na katerih smo izdelali plane dela in predstavljali vmesne rezultate projekta. Prav tako smo izmenoma sodelovali na konferencah, ki so bile organizirane v lokalnih okoljih, kjer smo rezultate raziskovanja predstavili širši javnosti. V več primerih so naša spoznanja dosegla tudi političnoekonomske odločevalce v posameznih državah.

Projekt je pomemben tudi za to, ker smo v vsaki od sodelujočih držav vanj vključili tudi vrsto mlajših sodelavcev, kar je dobro tako za posamezno državo kot tudi širše, saj smo s tem za znanstveno delo zainteresirali nove posameznike in zagotovili kontinuiteto v raziskovalnem delu.

ANG

The Western Balkan region is in terms of its global economic importance a peripheral region. After the Second World War it caught attention of the researchers because of its specific model of socialism. The self-managed enterprise and negative price elasticities of supply resulted in a widespread international debate regarding the efficiency of worker-owned firms and the model of self-management itself. During the dissolution and war in the territory of ex-Yugoslavia the researchers lost interest in the region. However, Slovenia successfully mitigated several downturns and was often referred to as 'the success story of transition'. But the extent to which the current crisis affected Slovenian economy quickly exhibited the similarities the country thought it had no longer shared with the former Yugoslav countries.

The project investigates firms' behaviour in the region during the ownership transformation and delayed liberalisation using a comprehensive firm-level database, acquired from primary and secondary sources. The analyzed period was divided into two parts. First, the time before the crisis (boom period), which could be best described by the increased liquidity in all investigated countries (capital surge). The crisis, marking the onset of the second sub-period, caused not only a sudden stop in capital inflow, but additionally also decreased global demand. The project systematically investigates firms' reactions to external shocks in a comparative perspective (comparing also to other European regions). As such, it can be considered as a major contribution to the development of several scientific fields within economics and business.

As a result of the work, an international research consortium was also established. The research work and cooperation strengthened the flow of information, data and research that was previously much less intense. It should be noted that the consortium comprises acknowledged researchers from each of the countries involved. The research work already resulted in a number of contributions to the literature (books, chapters in books, research articles). In addition, several workshops were organized focusing on the content and timeline of the research, theoretical and empirical foundations, data collection and discussion of preliminary results. The collaboration also resulted in mutual attendance of conferences organized by the partners, in order to disseminate the results. We are pleased that through this dissemination also the policy makers in many countries were made familiar with the results of the research. Finally several younger researchers and co-workers from all countries involved benefited from the project. This is especially important since it fosters development of the scientific community, ensures the continuity of the academic work and contributes thereby to economic progress.

10.2. Pomen za razvoj Slovenije¹¹

SLO

Projekt je za Slovenijo pomemben iz več razlogov. (1) Države nekdanje Jugoslavije in Albanija spadajo v geografsko regijo Zahodnega Balkana, kamor sodi tudi Slovenija. Zato je poznavanje delovanja njihovih gospodarstev z vidika Slovenije zelo pomembno. Nekatere države so že pridružene članice EU oz. bodo v kratkem postale članice (Hrvaške), druge so, oz. bodo, pričele s pogovori o pridružitvi EU. (2) Gre za majhne, odprte države, ki morajo (bodo morale) svoj razvoj graditi na izvozni usmerjenosti. Zato so glede na bližino trgov pomemben gospodarski partner Slovenije. (3) Slovenska podjetja so tradicionalno prisotna na trgih držav nekdanje Jugoslavije in Albanije. Spoznanja, kako podjetja v teh državah delujejo, predstavljajo za slovenska podjetja značilno konkurenčno prednost. (4) Kot članica EU ima Slovenija določene naloge, ki izhajajo iz mednarodnih sporazumov (Stabilizacijski pakt). Sodelovanje na znanstveno-raziskovalnem področju je ena od teh nalog. V okviru projekta smo zgradili mrežo raziskovalcev, ki jo sestavljajo raziskovalci iz vseh proučevanih držav. Njeno bistvo je v enakopravnosti raziskovalcev, ki je ključ ustvarjalnega delovanja. Sodelovanje se ohranja, četudi je projekt v formalnem smislu končan. Sodelovanje poteka v okviru Inštituta za Jugovzhodno Evropo (IJVE), ki spada med najbolj aktivne inštitute na Ekonomski fakulteti v Ljubljani. (5) Raziskovalne rezultate smo predstavljali na vsakoletni Poslovni konferenci Portorož (PKP), ki jo organizirata Ekonomska fakulteta v Ljubljani in Časnik Finance. PKP se udeleži med 500 do 1000 poslovnežev, politikov in znanstvenikov, tako je diseminacija rezultatov usmerjena k najpomembnejšim javnostim. Rezultati so bili predstavljeni tudi v knjigi, ki izide ob konferenci oz. s predstavitvami na posameznih sekcijah na konferenci. (6) Raziskovalci iz Slovenije redno sodelujemo na konferencah, ki jih organizirajo naši partnerji iz držav nekdanje Jugoslavije (tradicionalna konferenca Ekonomske fakultete v Splitu, ki je letos že desetič; tradicionalna konferenca Ekonomske fakultete v Beogradu; tradicionalna letna konferenca Ekonomske fakultete v Banja Luki in tradicionalna konferenca v Podgorici,

tradicionalna konferenca v Nišu). V letu 2012 je Ekonomska fakulteta v Ljubljani na račun dobrega sodelovanja pridobila posebno priznanje Ekonomske fakultete v Beogradu. (7) S sodelovanjem v projektu smo člani projektne skupine pridobili obsežno gradivo, ki ga je mogoče uporabiti pri pisanju člankov in drugih publikacij. S tem smo pridobili »generični« material, ki omogoča sodelovanje med različnimi posamezniki na interesni osnovi in ki pravzaprav predstavlja okno v svet za povezovanje z drugimi zainteresiranimi raziskovalci v svetu (na primer, Jan Svejnar s Columbia University, ZDA) oziroma z drugimi raziskovalci v Sloveniji (na primer, Veljko Bole z Ekonomskega inštituta Pravne fakultete). (8) Raziskovalne rezultate prenašamo v pedagoški proces na različnih ravneh. Na razpolago so študentom dodiplomskega študija, v katerem sodelujejo vsi raziskovalci. Študenti podiplomskega študija imajo dostop do tega znanja v knjižnični obliki oziroma v neposrednem izvajanju pedagoškega procesa v različnih oblikah podiplomskega izobraževanja. Posebej je treba poudariti sodelovanje s študenti rednega magistrskega programa Poslovedenja in organizacije (IMB). Na koncu je treba omeniti doktorske študente (Trobec, Farčnik, Voje, Lalović, Drenkovska), ki sodelujejo v programski skupini in so del svoje raziskovalne dejavnosti izvajali v okviru projekta. Prav tako so bili v raziskavo vključeni doktorski študenti iz partnerskih ustanov iz držav, ki sodelujejo v projektu.

ANG

The project is important for Slovenia for several reasons. (1) Former Yugoslav countries, including Slovenia, and in addition also Albania are part of the Western Balkan region. Strategically it is important for Slovenia to be familiar with their economic environment. The region is also more widely interesting since some of the countries will soon become part of the EU (Croatia), while others have or will start the accession processes. (2) The investigated countries are small open economies that are (or will have to be) export oriented. Because of geo-political reasons Slovenia is their important economic partner. (3) Slovenian companies have a long tradition of operating in former Yugoslav markets and also Albania. It should be noted that the knowledge about firm behaviour in the region is their significant competitive advantage. (4) Being a member of the EU Slovenia has to fulfil several international agreements (Stabilisation pact). One of them is also the academic cooperation. The research consortium that gathers researchers from all the investigated countries and was established within the project contributes to reaching this goal. Although the project formally ended, the consortium is still active and has been transferred to the Institute for South East Europe (ISEE), one of the most productive institutes at the Faculty of Economics, University of Ljubljana. (5) Research results were annually presented at the Portorož Business Conference, organized by the Faculty of Economics and Finance Daily. With the participation of up to 1000 businessmen, politicians and researchers the dissemination of results was not only wide but primarily also targeted most important economic agents. In addition, the results were published in a book. (6) Slovenian researchers participated in a number of conferences organized by the members of the consortium (conference of the Faculty of Economics in Split, Belgrad, Niš, Banja Luka and Podgorica). In 2012 Faculty of Economics in Belgrad awarded special recognition to the cooperation between their institution and the Faculty of Economics in Ljubljana. (7) During the project the participants gathered information and knowledge that serves as foundation for future research, publication and deepens existing cooperation with a number of researchers involved because of their common research interests (such as with Svejnar from Columbia University in New York and Bole from the EIPF). (8) Project results are also regularly used in the teaching process at several levels. Master students, especially students from the International Full Time Master Programme in Business and Administration at the Faculty of economics (IMB), are mostly exposed to lectures and articles which broaden the more theoretical topics with practical experiences relevant for their region. In addition doctoral students from the Faculty of Economics (Trobec, Farčnik, Voje, Lalović and Drenkovska) and from partner institutions are also included in the research consortium.

**11. Samo za aplikativne projekte in podoktorske projekte iz gospodarstva!
Označite, katerega od navedenih ciljev ste si zastavili pri projektu, katere konkretne rezultate ste dosegli in v kakšni meri so doseženi rezultati uporabljeni**

Cilj		
F.01	Pridobitev novih praktičnih znanj, informacij in veščin	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE

	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.02	Pridobitev novih znanstvenih spoznanj	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.03	Večja usposobljenost raziskovalno-razvojnega osebja	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.04	Dvig tehnološke ravni	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.05	Sposobnost za začetek novega tehnološkega razvoja	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.06	Razvoj novega izdelka	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.07	Izboljšanje obstoječega izdelka	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.08	Razvoj in izdelava prototipa	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.09	Razvoj novega tehnološkega procesa oz. tehnologije	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.10	Izboljšanje obstoječega tehnološkega procesa oz. tehnologije	

	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.11	Razvoj nove storitve	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.12	Izboljšanje obstoječe storitve	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.13	Razvoj novih proizvodnih metod in instrumentov oz. proizvodnih procesov	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.14	Izboljšanje obstoječih proizvodnih metod in instrumentov oz. proizvodnih procesov	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.15	Razvoj novega informacijskega sistema/podatkovnih baz	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.16	Izboljšanje obstoječega informacijskega sistema/podatkovnih baz	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.17	Prenos obstoječih tehnologij, znanj, metod in postopkov v prakso	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.18	Posredovanje novih znanj neposrednim uporabnikom (seminarji, forumi, konference)	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>

	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.19	Znanje, ki vodi k ustanovitvi novega podjetja ("spin off")	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.20	Ustanovitev novega podjetja ("spin off")	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.21	Razvoj novih zdravstvenih/diagnostičnih metod/postopkov	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.22	Izboljšanje obstoječih zdravstvenih/diagnostičnih metod/postopkov	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.23	Razvoj novih sistemskih, normativnih, programskih in metodoloških rešitev	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.24	Izboljšanje obstoječih sistemskih, normativnih, programskih in metodoloških rešitev	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.25	Razvoj novih organizacijskih in upravljavskih rešitev	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.26	Izboljšanje obstoječih organizacijskih in upravljavskih rešitev	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.27	Prispevek k ohranjanju/varovanje naravne in kulturne dediščine	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE

	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.28	Priprava/organizacija razstave	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.29	Prispevek k razvoju nacionalne kulturne identitete	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.30	Strokovna ocena stanja	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.31	Razvoj standardov	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.32	Mednarodni patent	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.33	Patent v Sloveniji	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.34	Svetovalna dejavnost	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.35	Drugo	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>

Komentar

Točka ni relevantna za naš projekt.

**12. Samo za aplikativne projekte in podoktorske projekte iz gospodarstva!
Označite potencialne vplive oziroma učinke vaših rezultatov na navedena področja**

	Vpliv	Ni vpliva	Majhen vpliv	Srednji vpliv	Velik vpliv	
G.01	Razvoj visokošolskega izobraževanja					
G.01.01.	Razvoj dodiplomskega izobraževanja	☐	☐	☐	☐	
G.01.02.	Razvoj podiplomskega izobraževanja	☐	☐	☐	☐	
G.01.03.	Drugo: <input type="text"/>	☐	☐	☐	☐	
G.02	Gospodarski razvoj					
G.02.01	Razširitev ponudbe novih izdelkov/storitev na trgu	☐	☐	☐	☐	
G.02.02.	Širitev obstoječih trgov	☐	☐	☐	☐	
G.02.03.	Znižanje stroškov proizvodnje	☐	☐	☐	☐	
G.02.04.	Zmanjšanje porabe materialov in energije	☐	☐	☐	☐	
G.02.05.	Razširitev področja dejavnosti	☐	☐	☐	☐	
G.02.06.	Večja konkurenčna sposobnost	☐	☐	☐	☐	
G.02.07.	Večji delež izvoza	☐	☐	☐	☐	
G.02.08.	Povečanje dobička	☐	☐	☐	☐	
G.02.09.	Nova delovna mesta	☐	☐	☐	☐	
G.02.10.	Dvig izobrazbene strukture zaposlenih	☐	☐	☐	☐	
G.02.11.	Nov investicijski zagon	☐	☐	☐	☐	
G.02.12.	Drugo: <input type="text"/>	☐	☐	☐	☐	
G.03	Tehnološki razvoj					
G.03.01.	Tehnološka razširitev/posodobitev dejavnosti	☐	☐	☐	☐	
G.03.02.	Tehnološko prestrukturiranje dejavnosti	☐	☐	☐	☐	
G.03.03.	Uvajanje novih tehnologij	☐	☐	☐	☐	
G.03.04.	Drugo: <input type="text"/>	☐	☐	☐	☐	
G.04	Družbeni razvoj					
G.04.01	Dvig kvalitete življenja	☐	☐	☐	☐	
G.04.02.	Izboljšanje vodenja in upravljanja	☐	☐	☐	☐	
G.04.03.	Izboljšanje delovanja administracije in javne uprave	☐	☐	☐	☐	
G.04.04.	Razvoj socialnih dejavnosti	☐	☐	☐	☐	
G.04.05.	Razvoj civilne družbe	☐	☐	☐	☐	
G.04.06.	Drugo: <input type="text"/>	☐	☐	☐	☐	
G.05.	Ohranjanje in razvoj nacionalne naravne in kulturne dediščine in	☐	☐	☐	☐	

	identitete					
G.06.	Varovanje okolja in trajnostni razvoj	☐	☐	☐	☐	
G.07	Razvoj družbene infrastrukture					
G.07.01.	Informacijsko-komunikacijska infrastruktura	☐	☐	☐	☐	
G.07.02.	Prometna infrastruktura	☐	☐	☐	☐	
G.07.03.	Energetska infrastruktura	☐	☐	☐	☐	
G.07.04.	Drugo:	☐	☐	☐	☐	
G.08.	Varovanje zdravja in razvoj zdravstvenega varstva	☐	☐	☐	☐	
G.09.	Drugo:	☐	☐	☐	☐	

Komentar

Točka ni relevantna za naš projekt.

13.Pomen raziskovanja za sofinancerje¹²

	Sofinancer	
1.	Naziv	
	Naslov	
	Vrednost sofinanciranja za celotno obdobje trajanja projekta je znašala:	EUR
	Odstotek od utemeljenih stroškov projekta:	%
	Najpomembnejši rezultati raziskovanja za sofinancerja	Šifra
	1.	
	2.	
	3.	
	4.	
	5.	
Komentar		
Ocena		

14.Izjemni dosežek v letu 2012¹³**14.1. Izjemni znanstveni dosežek**

PRAŠNIKAR, Janez (ur.), KNEŽEVIĆ CVELBAR, Ljubica (ur.), Intangible assets as a potential for growth in Republic of Srpska. Ljubljana: Faculty of Economics, 2012, str. 1-3. ISBN 978-961-240-238-9

Razvoj Republike Srbske v zadnjih 20 letih je bil precej turbulenten. Zaradi politične krize v 90 letih prejšnjega stoletja se je začel razpad bivše Jugoslavije. Kriza je vodila v vojno, ki je povzročila veliko človeško, materialno in infrastrukturno izgubo za Republiko Srbsko. Vojna se je končala v letu 1995 s podpisom Daytonskega sporazuma. Obdobje od leta 1995 do 2000 je bilo obdobje konsolidacije, ki ji je sledilo obdobje gospodarske rasti od leta 2000 do 2008. Obdobje rasti je zaznamoval hiter rast BDP-ja, uvedbe strukturnih reform, ki se nanašajo na liberalizacijo trgovine, privatizacijo, reformo bančnega in ne bančnega sektorja ter
--

infrastrukturne reforme.

14.2. Izjemni družbeno-ekonomski dosežek

C. IZJAVE

Podpisani izjavljam/o, da:

- so vsi podatki, ki jih navajamo v poročilu, resnični in točni
- se strinjamo z obdelavo podatkov v skladu z zakonodajo o varstvu osebnih podatkov za potrebe ocenjevanja ter obdelavo teh podatkov za evidence ARRS
- so vsi podatki v obrazcu v elektronski obliki identični podatkom v obrazcu v pisni obliki
- so z vsebino zaključnega poročila seznanjeni in se strinjajo vsi soizvajalci projekta

Podpisi:

*zastopnik oz. pooblaščen oseba
raziskovalne organizacije:*

in

vodja raziskovalnega projekta:

Univerza v Ljubljani, Ekonomska
fakulteta

Janez Prašnikar

ŽIG

Kraj in datum: Ljubljana 13.3.2013

Oznaka prijave: ARRS-RPROJ-ZP-2013/30

¹ Opredelite raziskovalno področje po klasifikaciji FOS 2007 (Fields of Science). Prevajalna tabela med raziskovalnimi področji po klasifikaciji ARRS ter po klasifikaciji FOS 2007 (Fields of Science) s kategorijami WOS (Web of Science) kot podpodročji je dostopna na spletni strani agencije (<http://www.arrs.gov.si/sl/gradivo/sifranti/preslik-vpp-fos-wos.asp>). [Nazaj](#)

² Napišite povzetek raziskovalnega projekta (največ 3.000 znakov v slovenskem in angleškem jeziku) [Nazaj](#)

³ Napišite kratko vsebinsko poročilo, kjer boste predstavili raziskovalno hipotezo in opis raziskovanja. Navedite ključne ugotovitve, znanstvena spoznanja, rezultate in učinke raziskovalnega projekta in njihovo uporabo ter sodelovanje s tujimi partnerji. Največ 12.000 znakov vključno s presledki (približno dve strani, velikost pisave 11). [Nazaj](#)

⁴ Realizacija raziskovalne hipoteze. Največ 3.000 znakov vključno s presledki (približno pol strani, velikost pisave 11) [Nazaj](#)

⁵ V primeru bistvenih odstopanj in sprememb od predvidenega programa raziskovalnega projekta, kot je bil zapisan v predlogu raziskovalnega projekta oziroma v primeru sprememb, povečanja ali zmanjšanja sestave projektne skupine v zadnjem letu izvajanja projekta, napišite obrazložitev. V primeru, da sprememb ni bilo, to navedite. Največ 6.000 znakov vključno s presledki (približno ena stran, velikost pisave 11). [Nazaj](#)

⁶ Navedite znanstvene dosežke, ki so nastali v okviru tega projekta. Raziskovalni dosežek iz obdobja izvajanja projekta (do oddaje zaključnega poročila) vpišete tako, da izpolnite COBISS kodo dosežka – sistem nato sam izpolni naslov objave, naziv, IF in srednjo vrednost revije, naziv FOS področja ter podatek, ali je dosežek uvrščen v A'' ali A'. [Nazaj](#)

⁷ Navedite družbeno-ekonomske dosežke, ki so nastali v okviru tega projekta. Družbeno-ekonomski rezultat iz obdobja izvajanja projekta (do oddaje zaključnega poročila) vpišete tako, da izpolnite COBISS kodo dosežka – sistem nato sam izpolni naslov objave, naziv, IF in srednjo vrednost revije, naziv FOS področja ter podatek, ali je dosežek uvrščen v A'' ali A'.

Družbeno-ekonomski dosežek je po svoji strukturi drugačen kot znanstveni dosežek. Povzetek znanstvenega dosežka je praviloma povzetek bibliografske enote (članka, knjige), v kateri je dosežek objavljen.

Povzetek družbeno-ekonomskega dosežka praviloma ni povzetek bibliografske enote, ki ta dosežek dokumentira, ker je dosežek sklop več rezultatov raziskovanja, ki je lahko dokumentiran v različnih bibliografskih enotah. COBISS ID zato

ni enoznačen, izjemoma pa ga lahko tudi ni (npr. prehod mlajših sodelavcev v gospodarstvo na pomembnih raziskovalnih nalogah, ali ustanovitev podjetja kot rezultat projekta ... - v obeh primerih ni COBISS ID). [Nazaj](#)

⁸ Navedite rezultate raziskovalnega projekta iz obdobja izvajanja projekta (do oddaje zaključnega poročila) v primeru, da katerega od rezultatov ni mogoče navesti v točkah 7 in 8 (npr. ker se ga v sistemu COBISS ne vodi). Največ 2.000 znakov, vključno s presledki. [Nazaj](#)

⁹ Pomen raziskovalnih rezultatov za razvoj znanosti in za razvoj Slovenije bo objavljen na spletni strani: <http://sicris.izum.si/> za posamezen projekt, ki je predmet poročanja [Nazaj](#)

¹⁰ Največ 4.000 znakov, vključno s presledki [Nazaj](#)

¹¹ Največ 4.000 znakov, vključno s presledki [Nazaj](#)

¹² Rubrike izpolnite / prepisite skladno z obrazcem "izjava sofinancerja" <http://www.arrs.gov.si/sl/progproj/rproj/gradivo/>, ki ga mora izpolniti sofinancer. Podpisan obrazec "Izjava sofinancerja" pridobi in hrani nosilna raziskovalna organizacija – izvajalka projekta. [Nazaj](#)

¹³ Navedite en izjemni znanstveni dosežek in/ali en izjemni družbeno-ekonomski dosežek raziskovalnega projekta v letu 2012 (največ 1000 znakov, vključno s presledki). Za dosežek pripravite diapozitiv, ki vsebuje sliko ali drugo slikovno gradivo v zvezi z izjemnim dosežkom (velikost pisave najmanj 16, približno pol strani) in opis izjemnega dosežka (velikost pisave 12, približno pol strani). Diapozitiv/-a priložite kot priponko/-i k temu poročilu. Vzorec diapozitiva je objavljen na spletni strani ARRS <http://www.arrs.gov.si/sl/gradivo/>, predstavitev dosežkov za pretekla leta pa so objavljena na spletni strani <http://www.arrs.gov.si/sl/analize/dosez/>. [Nazaj](#)

Obrazec: ARRS-RPROJ-ZP/2013 v1.00

59-20-7A-37-E9-CB-FA-C5-A1-59-62-3D-9A-B6-2A-BD-0D-E9-AC-D1

DRUŽBOSLOVJE

Področje: 5.02 - EKONOMIJA

Dosežek 1: Znanstvena monografija: PRAŠNIKAR, Janez (ur.), KNEŽEVIĆ CVELBAR, Ljubica (ur.), *Intangible assets as a potential for growth in Republic of Srpska*. Ljubljana: Faculty of Economics, 2012, str. 1-3.

Glavni sklepi

Republika Srbska je gospodarsko značilno napredovala od leta 2000.

Empirični rezultati kažejo, da so investicije v neotipljivi kapital zaenkrat še (zelo) nizke.

Izvozno orientirana podjetja vlagajo več v neotipljivi kapital.

Podjetja, ki vlagajo v neotipljivi kapital so manj uspešna kot podjetja, ki to ne počnejo.

Podjetja, ki ne vlagajo v neotipljivi kapital in so usmerjena na domači trg in so bolj uspešna zaradi rent, ki so ekonomsko neupravičene.

Glavni znanstveni prispevki

Razvoj metodološkega okvirja za merjenje neotipljivega kapitala v državah v razvoju.

Prva celovita študija neotipljivega kapitala v Republiki Srbski.

Pomen rezultatov za oblikovalce ekonomske politike.